

Sygn. akt III RC 171/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2019 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu, III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: **sędzia Agnieszka Lubińska**

Protokolant: **st. sekr. sąd. Agnieszka Meirowska**

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2019 roku w Grudziądzu na rozprawie

sprawy z powództwa **P. S.**

przeciwko **S. S. (1)**

o alimenty

I. zasądza od pozwanego S. S. (1) na rzecz powoda P. S. ur. (...) alimenty w kwocie **550,00 zł (pięćset pięćdziesiąt złotych)** miesięcznie poczynając od dnia 10 kwietnia 2019 r., płatne do dnia 10-ego każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności każdej z rat;

II. oddala powództwo w pozostałej części;

III. nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa;

IV. wyrokowi w punkcie I. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 171/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 listopada 2019 r.

P. S. wystąpił do Sądu Rejonowego w Grudziądzu z powództwem przeciwko S. S. (1) o alimenty w kwocie po 700 zł miesięcznie płatnych do 10 – tego dnia każdego miesiąc na rachunek bankowy powoda wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat. Jednocześnie powód wniósł o udzielenie zabezpieczenia poprzez zasądzenie od pozwanego na czas trwania postępowania alimentów na rzecz P. S. w kwocie 700 zł miesięcznie.

Postanowieniem wydanym w dniu 10 czerwca 2019 r. Sąd Rejonowy w Grudziądzu udzielił powodowi zabezpieczenia i zobowiązał S. S. (1) do uiszczania na rzecz P. S. alimentów w kwocie 400 zł miesięcznie. Pozwany wniósł zażalenie na przedmiotowe postanowienie, które Sąd Okręgowy w Toruniu postanowieniem z dnia 9 września 2019 r. oddalił w całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. S. urodził się (...) w G. i jest synem M. S. i S. S. (1). Rodzice powoda są rozwiedzeni. Powód mieszka z matką i pełnoletnią siostrą, uczennicą szkoły średniej. Powód nie posiada wykształcenia zawodowego – ukończył liceum ogólnokształcące. Po ukończeniu liceum powód chciał podjąć studia dzienne, jednak ojciec mu tego zabronił i w zamian kazał mu iść na studia zaoczne i samemu się utrzymywać. Powód od sierpnia 2016 r. do września 2018 r.

pracował na stanowisku magazyniera z wynagrodzeniem brutto 1.900 zł miesięcznie plus premia uznaniowa. Była to praca w systemie zmianowym. Powód pracował fizycznie, często po 10 godzin dziennie na dwie zmiany – od 5.00 lub od 18.00 do 2.00. Powód starał się połączyć pracę ze studiami i przez rok studiował zaocznie w B. na kierunku informatyka. Praca powoda nie pozwalała mu jednak na skuteczne łączenie jej ze studiami zaocznymi, w związku z czym powód podjął decyzję o tym, że chce uczyć się dziennie. Od października 2018 r. powód studiuje na kierunku (...) na Uniwersytecie M. K. w T. i aktualnie jest studentem II roku. Są to studia stacjonarne (dzienne) pierwszego stopnia, trwające 3 lata (6 semestrów). Dodatkowo powód zapisał się na naukę jako technik informatyk.

Powód jest ogólnie osobą zdrową. Z uwagi na wadę wzroku wymaga jedynie korzystania z okularów korekcyjnych.

P. S. nie posiada żadnego majątku, a z uwagi na kontynuowanie nauki w trybie dziennym, aktualnie nie ma możliwości podjęcia pełnoetatowej pracy.

W chwili wytoczenia powództwa powód pozostawał na wyłącznym utrzymaniu matki – M. S., która ponosiła wszystkie jego bieżące koszty utrzymania. Pozwany dopiero od czasu wydania postanowienia o zabezpieczeniu partycypuje w kosztach utrzymania syna i płaci na jego rzecz alimenty w wysokości 400 zł miesięcznie.

Na koszty utrzymania powoda składają się wydatki czynione na: żywność – 400 zł, czynsz – około 200 zł, abonament za TV i Internet – około 30 zł, prąd – około 30 zł, dojazdy na zajęcia - ok. 300 zł miesięcznie (na co składają się koszty komunikacji miejskiej w T. i w G. oraz przejazdy pociągiem na trasie G.- T., T. – G.), pomoce naukowe – 50 zł, telefon – 30 zł, ubrania – 70 zł, rozrywka – 50 zł, środki czystości, kosmetyki, leki – 60 zł. Łącznie około 1.200 zł.

/okoliczności bezsporne, dowód:

- odpis aktu urodzenia k. 7;
- zaświadczenie z (...) M. K. w T. k. 6, 216;
- umowa o pracę – k. 182 akt Sądu Okręgowego w Toruniu I C 124/17;
- pasek płacowy z 31.12.2017 r. – k. 263 akt Sądu Okręgowego w Toruniu I C 124/17;
- postanowienie o zabezpieczeniu Sądu Rejonowego w Grudziądzu – k. 46,
- postanowienie Sądu Okręgowego – k. 106 – 110;
- rachunek z TV i Internet – k. 21
- rachunek za czynsz – k. 218,
- rachunek za prąd – k. 219,
- zeznania świadka M. S. – k. 230v-231v;
- przesłuchanie powoda P. S. – k. 43-45, 229-230, 231v-232v ;
- Przesłuchanie pozwanego S. S. (1) – k. 43-45 230, 232v-233 /

Pozwany S. S. (1), ur. (...), po rozstaniu z matką powoda aż do listopada 2018 r. mieszkał w G. ze swoją matką i pracował w Straży Miejskiej, otrzymując wynagrodzenie w kwocie 2.500 zł netto. W 2016 r. jego średnie miesięcznie wynagrodzenie wyniosło 3.300 zł. Od listopada 2018 r. pozwany mieszka sam w G., gdzie pracuje na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w Straży Miejskiej w G. i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 3.337,73 zł netto (średnia za 3 miesiące: marzec-kwiecień-maj 2019 r.). Pozwany w 2018 r. osiągnął dochód w wysokości 56.629,30 zł. Pozwany posiada majątek w postaci udziału w mieszkaniu w G. oraz samochodu, które wchodziły w skład majątku

wspólnego byłych małżonków S. i M. S.. We wspólnym mieszkaniu mieszka była żona pozwanego wraz z dwójką ich wspólnych dzieci (w tym powodem), zaś samochód jest użytkowany przez pozwanego.

Na pozwanym, na podstawie wyroku rozwodowego, ciąży obowiązek alimentacyjny względem byłej żony, w wysokości 300 zł miesięcznie.

S. S. (1) posiada dwoje dorosłych dzieci – prócz powoda ma jeszcze córkę A. S., na rzecz której od czasu sprawy rozwodowej płaci dobrowolnie alimenty – początkowo w kwocie 700 zł, od czasu ustalenia w drodze zabezpieczenia alimentów na rzecz powoda zmniejszył je do kwoty 300 zł. Z informacji znanych Sądowi z urzędu wynika, że w dniu 4 września 2019 r. do tutejszego sądu wpłynął pozew A. S. przeciwko S. S. (1) o alimenty. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą III RC 447/19 i zakończona zawarciem ugody na kwotę alimentów 500 zł.

Pozwany ma problemy zdrowotne związane ze zmianami zwyrodnieniowymi kręgosłupa i korzysta z zabiegów fizjoterapeutycznych.

Pozwany ponosi następujące wydatki: składka na ubezpieczenie - 100 zł, spłata pożyczki z Kasy Zapomogowo – Pożyczkowej - 250 zł, najem mieszkania w G. w kwocie 1350 zł/mies., alimenty na byłą żonę – 300 zł, alimenty na syna – 400 zł, alimenty na córkę – 300 zł, zakup biletu miesięcznego na komunikację miejską – 90 zł, telefon – 50 zł. Pozostałą kwotę wynagrodzenia pozwany przeznacza na bardzo skromne życie. S. S. (1) ponosi również koszty związane z posiadaniem samochodu, takie jak ubezpieczenie i paliwo.

/okoliczności bezsporne, dowód:

- uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 kwietnia 2018 r., sygn. akt V ACz 270/18, k. 322-324 akt I C 124/17;
- zaświadczenie o dochodach za miesiące marzec-kwiecień-maj 2019 r. k. 31;
- PIT – 37 za 2018 r. - k. 129-132;
- dokumentacja medyczna S. S. (1) – k. 133-137,
- przelewy bankowe – k. 121-125,138-207,
- zeznania świadka M. S. – k. 230v-231v;
- przesłuchanie powoda P. S. – k. 43-45, 229-230, 231v-232v ;
- przesłuchanie pozwanego S. S. (1) – k. 43-45 230, 232v-233 /

Matka powoda - M. S., ur. (...), pracuje w firmie (...) sp. z o.o. i w 2018 r. osiągnęła dochody w wysokości 34.188,48 zł (średnio 2.849,04 zł brutto na miesiąc). M. S. mieszka wraz z pełnoletnią, uczącą się córką A. oraz powodem. Matka powoda otrzymuje alimenty od byłego małżonka w kwocie 300 zł/mies. Do lipca 2019 r. ponosiła ona całkowity koszt utrzymania powoda.

/dowód: PIT – 37 za 2018 r. - k. 128-128v./

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy, na podstawie zeznań świadka M. S. oraz wyjaśnień powoda i pozwanego.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty zgromadzone w toku postępowania - prawdziwość dokumentów nie budziła bowiem wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony postępowania.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka M. S., gdyż były one spójne z pozostałym zgromadzonym w toku postępowania materiałem dowodowym.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda i pozwanego w zakresie w jakim znalazło to odzwierciedlenie w ustalonym stanie faktycznym.

Przechodząc do rozważań prawnych należy zauważyć, że zgodnie z treścią art. 133 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku (§ 2). Rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się (§ 3).

Zgodnie z praktyką sądową i doktryną prawniczą usprawiedliwione potrzeby uprawnionego dziecka są oceniane w stosunku do etapu życiowego tego dziecka, przy zestawieniu z zarobkami i majątkowymi możliwościami zobowiązanego rodzica.

Poza tym należy przy interpretacji zakresu obowiązku alimentacyjnego mieć na uwadze treść art. 96 k.r.o, w szczególności, że rodzice są obowiązani troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotowywać je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa, odpowiednio do jego uzdolnień.

W przedmiotowej sprawie powód jest, co prawdą osobą pełnoletnią, nie mniej jednak nie posiada on majątku i kontynuuje naukę w trybie stacjonarnym na Uniwersytecie M. K. w T., a co za tym idzie – aktualnie nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Faktem jest, że po ukończeniu 18 lat P. S. podjął pracę i kontynuował naukę, jednak w ocenie Sądu nie był on w stanie utrzymać się samodzielnie. Osiągane przez niego wynagrodzenie pozwalało mu jedynie na pewien zakres samodzielności (np. samodzielne opłacenie studiów zaocznych) - z całą pewnością nie umożliwiało jednak samodzielnego utrzymania się. Na tym samym stanowisku stanął również Sąd Apelacyjny w Gdańsku, który w uzasadnieniu postanowienia z dnia 18 kwietnia 2018 r., sygn. akt V ACz 270/18 stwierdził, że powód osiągnął w pewnym zakresie samodzielność gospodarczą. Jednocześnie Sąd nie ma wątpliwości, że powód nie osiągnął jeszcze odpowiedniego stopnia fizycznego i umysłowego rozwoju, potrzebnego do usamodzielnienia się i do uzyskania środków utrzymania z własnej pracy i z własnych zarobków" (tak wyr. SN z 8.8.1980 r., III CRN 144/80, OSNC 1981, Nr 1, poz. 20). Powód ukończył liceum ogólnokształcące i nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych – w szczególności nie posiada zawodu, który umożliwiłyby mu podjęcie pracy innej aniżeli najslabiej opłacana i nie wymagająca żadnych kwalifikacji. Powód zrobił uprawienia na wózki widłowe, jednak nie wpłynęło to znacząco na jego możliwości zarobkowe, gdyż nadal mógłby pracować jedynie na magazynie. Tymczasem Sąd Najwyższy stwierdził, że jeżeli dotychczasowe kwalifikacje dziecka nie zapewniają mu odpowiedniego poziomu życia i w związku z tym zamierza ono podnieść te kwalifikacje, podejmując np. studia wyższe, okoliczność, że przed tymi studiami już pracowało i pobierało wynagrodzenie za pracę, nie zwalnia rodziców od alimentacji na tej podstawie, że dziecko już jest w stanie utrzymać się samodzielnie (art. 133 § 1 k.r.o.) (II CRN 439/85, OSPiKA 1987, Nr 4, poz. 85).

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że powód wywodzi swoje roszczenie z art. 133 § 1 k.r.o., a wobec spełnienia przesłanek wskazanych w tym przepisie, rodzice powoda są zobowiązani względem niego do świadczeń alimentacyjnych.

Sąd oceniając potrzeby P. S. oparł się na przeprowadzonych w sprawie dowodach oraz na zasadach doświadczenia życiowego. Koszty czynszu, abonamentu za TV i Internet, opłaty za prąd, telefon oraz środki czystości zostały wykazane dokumentami, a przy tym nie zostały podważone przez stronę pozwaną. Także wskazane przez powoda koszty dojazdu oszacowane na 300 zł są wysoce prawdopodobne, tym bardziej, że powód aktualnie dojeżdża pociągiem na zajęcia 4 razy w tygodniu i dodatkowo korzysta z komunikacji miejskiej w T. i w G., co również zostało wykazane. Sąd uznał, że tytułem zakupu pomocy naukowych wystarczająca jest kwota 50 zł, bowiem powód nie musi kupować nowych książek – część może wypożyczyć bądź odkupić, tym bardziej, że znając sytuację finansową swoich rodziców powinien

– o ile jest to możliwe - czynić oszczędności w swoich wydatkach. Sąd uznał również, że wskazana w pozwie kwota wydatków na odzież (70 zł) jest prawdopodobna i nie budziła wątpliwości. Kwota przeznaczona na rozrywkę (50 zł) jest w ocenie Sądu rozsądna i odpowiednia do wieku i etapu życia powoda. Sąd nie uwzględnił, jako kosztu niezbędnego do utrzymania powoda, kosztów zakupu leków, bowiem powód nie wykazał, aby istniały po jego stronie wskazania medyczne wymagające stałego ich stosowania. Na podstawie powyższego Sąd ustalił, że koszty utrzymania powoda wynoszą ok. 1.200 zł.

Ustalając wysokość alimentów zasądzonych od pozwanego Sąd wziął pod uwagę jego sytuację finansową i doszedł do przekonania, że obciążenie go alimentami w kwocie 700 zł byłoby dla niego zbyt uciążliwe.

Głównym źródłem jego utrzymania jest dochód uzyskiwany wynagrodzenia za pracę, które wynosi 3.337,73 zł netto (średnia za 3 miesiące: marzec-kwiecień-maj 2019 r.). Na pozwanym ciąży obowiązek alimentacyjny względem byłej żony – 300 zł i pełnoletniej córki – 500 zł.

Jednocześnie Sąd wziął pod uwagę, że pozwany doprowadził do pogorszenia swojej sytuacji finansowej, bowiem kierując się jedynie własnym interesem, a nie rzeczywistą potrzebą, przeprowadził się do G. i tym samym znacząco zwiększył swoje koszty utrzymania. Pracując w G. osiągał średni miesięczny dochód na poziomie 3.300 zł (uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 18 kwietnia 2018 r., sygn. akt V ACz 270/18, k. 322-324 akt I C 124/17), zaś na koszty związane z mieszkaniem wydatkował jedynie 197 zł/mies. (uzasadnienie postanowienia Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 12 lutego 2018 r., k. 269-272 akt I C 124/17) Pracując w G. zarabia ok. 3.337,73 zł netto, a zatem niewiele więcej niż w G., zaś na koszty związane z mieszkaniem wydaje 1.350 zł/mies.

Biorąc pod uwagę wszystkie wydatki pozwanego Sąd uznał, że są one uzasadnione jedynie w części. Koszty najmu są uzasadnione jedynie do kwoty 700 zł/mies., za taką kwotę bowiem możliwe jest wynajęcie pokoju jedno- lub dwuosobowego w G.. Za uzasadnione wydatki Sąd uznał koszt biletu miesięcznego – 90 zł, telefonu – 50 zł oraz alimentów na rzecz byłej małżonki – 300 zł oraz na rzecz córki – 500 zł. Sąd do uzasadnionych wydatków pozwanego nie zaliczył spłacanej przez niego pożyczki z Kasy Zapomogowo – Pożyczkowej - 250 zł/mies. oraz kosztów ubezpieczenia w (...) – 100 zł/mies. Podkreślić bowiem należy, że długi prywatne nie korzystają z pierwszeństwa zaspokojenia przed alimentami na rzecz uprawnionego (vide art. 1025 § 1 k.p.c). Z kolei ubezpieczenie w (...) jest dobrowolne, co oznacza, że pozwany przystąpił do niego z własnej woli a nie z uwagi na nałożony nań ustawą obowiązek. Sąd nie uwzględnił wydatków powoda na koszty związane z eksploatacją pojazdu, bowiem koszty te nie są niezbędne do utrzymania pozwanego. Pozwany jest w stanie funkcjonować bez samochodu, co zresztą na co dzień czyni korzystając z komunikacji miejskiej. Tym samym koszty te – mimo, że są przez niego ponoszone – nie zostały uwzględnione przy ustalaniu wysokości renty alimentacyjnej na rzecz powoda.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznał, że alimenty w wysokości 550 zł/mies. są adekwatne do potrzeb powoda, który się uczy i nie posiada żadnego majątku, który umożliwiłby mu usamodzielnienie się. W ocenie Sądu kwota ta z jednej strony wystarczy na zaspokojenie najpotrzebniejszych potrzeb powoda, który musi jednak swoje wydatki ograniczać stosownie do możliwości finansowych swoich rodziców, a z drugiej strony jest to kwota, którą pozwany jest w stanie wygospodarować z posiadanych przez siebie środków. W pozostałym zakresie powód powinien szukać innych źródeł utrzymania.

Z uwagi na powyższe na podstawie art. 133 § 1 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 k.r.o. Sąd orzekł, jak w punkcie w punkcie I sentencji wyroku.

W pozostałej części Sąd oddalił powództwo uznając, że możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego nie pozwalają na zasądzenie alimentów w kwocie wyższej.

Sąd orzekł o kosztach sądowych w punkcie III sentencji postanowienia na podstawie art. 113 u.k.s.c.

Zgodnie z art. 333 § 1 pkt 1) k.p.c. Sąd z urzędu nadaje wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza alimenty - co do rat płatnych po dniu wniesienia powództwa. Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w punkcie IV wyroku.